

Pārskats par saražotā, importētā un izlietotā iepakojuma veidiem un resursu atgūšanas apjomu 2009. gadā

Šajā pārskatā ir apkopoti dati par Latvijā saražotā, importētā un izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem 2009.gadā. Likumdošanas un normatīvie akti, uz kuru pamata tiek apkopota informācija par iepakojumu:

- "Iepakojuma likums" (ar Grozījumiem 21.04.2005.);
- 2007.gada 25.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.65 „Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu (īpatsvaru) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā”;

2010.g. 19.oktobrī ir pieņemti jauni MK noteikumu Nr. 983, kas turpmākos gadus noteiks atskaitīšanās kārtību un reģenerācijas normas par iepakojumu.

Likumdošanā noteiktās prasības attiecas uz:

- iepakojumu, kuru ražo Latvijā un iepakojumu, kuru izmanto Latvijas teritorijā neatkarīgi no tā izcelsmes, iepakojšanas un patērēšanas vietas, kā arī uz izlietoto iepakojumu;
- iepakojuma ražotāju (arī importētāju), iepakotāju, pārdevēju, iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību), kā arī uz valsts un pašvaldību institūcijām.

Nozīmīgākie procesi, kuri jāņem vērā, aprēķinot pārstrādātā un reģenerētā izlietotā iepakojuma daudzumus un normas ir:

- **izlietotā iepakojuma pārstrāde** — process, kurā no izlietotā iepakojuma vai iepakojuma materiāla iegūst to pašu materiālu vai citus materiālus, izņemot enerģiju, ko iegūst, izlietoto iepakojumu vai iepakojuma materiālu sadedzinot;
- **reģenerācija** — process, kurā no izlietotā iepakojuma vai iepakojuma materiāla iegūst otrreizējās izejvielas vai enerģiju.

Iepakotāju reģistrācijai un uzskaiti ir noteikts šāds kritērijs - ja izlietotā iepakojuma apjoms kalendārā gada laikā uzņēmumā (organizācijā) ir lielāks par 300 kilogramiem, tad iepakotājiem un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām) ir pienākums reģistrēties Vides ministrijas pilnvarotajās institūcijās (Valsts vides dienesta reģionālajās vides pārvaldēs vai Vides pārraudzības valsts birojā) triju mēnešu laikā no dienas, kad minētais apjoms tiek pārsniegts. Turklāt, līdz kārtējā gada 1.maijam iepakotājiem vai izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem attiecīgajā reģionālajā vides pārvaldē vai Vides pārraudzības valsts birojā ir jāiesniedz ziņojums par iepriekšējā kalendārā gada laikā saražotā, eksportētā vai importētā iepakojuma apjomu un veidiem, kā arī par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem. Reģionālās vides pārvaldes vai Vides pārraudzības valsts birojs uzņēmumu un iepakojuma apsaimniekošanas sabiedrības iesniegtās anketas nodod Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram datu apkopošanai.

Salīdzinot 2009. gada radīto izlietotā iepakojuma apjomu ar 2008. gadu, tas ir samazinājies par 71 826 t (28,62%), kas ir ļoti būtisks izlietotā iepakojuma samazinājums. No Latvijā reģistrētajām izlietotā iepakojuma apsaimniekošanas organizācijām par 2009. gadu ziņojumus par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomiem un veidiem iesniegušas 5 organizācijas (SIA "Latvijas Zaļā josta", A/S "Latvijas Zaļais punkts", A/S "Latvijas zaļais elektrons", SIA "Zaļais centrs", SIA "Dova"). Datus par iepakojumu 2009.g. iesniedza 290 uzņēmumi, kas paši apsaimnieko savu izlietoto iepakojumu. Salīdzinājuma ar 2008.g. šādu uzņēmumu skaits ir samazinājies.

Iepakojuma aprites uzskaitē pa materiālu veidiem, kā arī izlietotā iepakojuma pārstrādes un reģenerācijas apjomi doti 1. tabulā.

1.tabula

Izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomi un veidi 2009. gadā, kas uzskaitīti atbilstoši MK noteikumiem Nr. 65

Materiāli	Radītais izlietotais (t)	Atkārtoti izmantotais (t)	Iepakojums, kas apsaimniekots Latvijas Republikas teritorijā				Izlietotais iepakojums, kas nosūtīts uz citām valstīm	
			Pārstrādāts (t)	Reģenerēts (t)	Sadedz ināts ar enerģijas atguvi (t)	Pārstrādāts, reģenerēts, sadedz. kopā (t)	Pārstrādēti (t)	Reģenerācijai, sadedzīnāšanai (t)
<i>Stikls</i>	42630.53	0.00	12537.49	0.00	0.00	12537.49	6692.13	0.00
<i>Plastmasa</i>	30060.16	1.17	2849.10	3873.66	1.09	6723.59	3241.11	10.04
<i>Papīrs, kartons</i>	55764.34	135.27	13272.23	20006.45	13.71	33282.98	10026.70	69.88
<i>Metāls</i>	8190.79	1.36	3392.70	656.51	0.00	3719.25	4.91	0.00
<i>Koks</i>	42465.21	2189.23	9330.64	43.70	7727.52	17101.85	167.91	0.00
<i>Citi</i>	5.79	0.68	0.39	0.59	0.00	0.98	0.00	0.00
Kopā	179116.81	2327.70	41382.54	24580.91	7742.31	73366.15	20132.76	79.92

Latvijā 2009. gadā no pārstrādāto izlietoto iepakojumu apjoma dominē pārsvarā pārstrādāšana Latvijas teritorijā vai izlietotā iepakojuma nosūtīšana pārstrādāšanai uz citām valstīm.

2. tabula

Reģenerāciju normu izpilde 2009. gadā

Iepakojuma materiāla veids	MK not. 65 noteiktās reģenerācijas normas uz 31.12.2007. (%)	Reģenerāciju normu izpilde, atbilstoši iesniegtiem pārskatiem (%)	Normu izpilde (%)
<i>Papīrs, kartons</i>	76	78.03	+2.03
<i>Plastmasa</i>	32	33.19	+1.19
<i>Metāls</i>	42	45.48	+3.48
<i>Stikls</i>	45	45.11	+0.11
<i>Koks</i>	25	45.82	+20.82
Kopā visiem materiāliem	52	53.54	+1.54

Ministru kabineta noteikumos Nr. 65 nav skaidri norādīts, kā aprēķina kopējos reģenerācijas %, jo reģenerētos daudzumus attiecina pret tirgū izvietotajiem apjomiem. To, kā nosakāms tirgū izvietotais daudzums, šie noteikumi nenosaka, tāpēc nav iespējams kontrolēt uzņēmumu aprēķinātos un sniegtos reģenerācijas procentus. Šī pārskata 2. tabulā uzrādītie procentuālie lielumi ir aprēķināti šādi:

Kopējais reģ. % = (Pārstrādāts, reģenerēts, sadedz. kopā Latvijā + Pārstrādei nosūtīts + Reģenerācijai nosūtīts)/ Radītais izlietotais * 100

Pēc apkopotiem datiem Latvija izpilda noteiktās normas, bet jāņem vērā, ka viss radītais izlietotais iepakojums netiek uzskaitīts, tāpēc, ziņojot Eiropas Komisijai, ir jānovērtē arī neapzinātā radīta izlietotā iepakojuma daļa.

Pārskatu sastādīja:

LVGMC Vides risku daļa

Intars Cakars

e-pasts: intars.cakars@lvgmc.lv

tel. +371 67032034